

BEVEZETŐ

Darai Lajos (Kápolnásnyék):

Ami az előadásokból kimaradt...

A magyar nyelv és írás titka

Rögtön az első előadásban új szemléletet és módszertant hirdettem meg az ember, a társadalom és az emberiség őstörténeti kutatásában. Milyen új módszereket, megközelítési módokat alkalmaztunk kutatásaink során? Tudományos időrendet állítottuk fel a korszerű időmérő eszközök által nyert adatok alapján. Ilyen eszközök az izotópos módszerek százezer éves határig: így lehetséges a szénatomok 14-es izotópja mennyiségének a mérése az eseményhez, lelethez tartozó szerves anyagok alapján. Am a százezer éven túlnyúló izotópos módszerekkel például agyagásványok képződési idejét is megbecsülhetjük. Ezen kívül nagyon jelentős eredményeket mutat fel az embertan, annak is a klasszikus embertani része a csontok alakja alapján, míg a vércsoportok szintén sokat tudnak mondani az őstörténetről. Viszont az eddigi ismereteket az embertan genetikai ága teljesen felforgatja. Ezt az értelmezést mi Cser Ferencsel a 2000. novemberi Science- és Nature Genetics-beli két meghatározó közlemény alapján végeztük el, ellentmondást és őstörténeti hiányosságokat véve észre az eredeti közleményekben is, hiszen ők nem történészek, hanem genetikusokként sok hamis hiedelmet érvényesítettek, amikor elhagyták tudományuk területét és valamilyen történeti megállapítást tettek. Ez a probléma még most is fennáll, különösen a hazai genetikai kutatások kapcsán.

Az új szemlélet és módszertan részeként az első előadásomban a genetika korlátozott embertörténeti alkalmazásának eredményeit ismertettem. Elmondtam, hogy Cser Ferenc munkásságát megismerve, aztán vele együtt dolgozva, újabb érveket találtunk, amivel megerősítettük az általa kidolgozott Kárpát-medencei magyar eredet és folytonosság elméletét.¹ Ezen belül olyan értelme-

¹ Könyveink mellett tanulmányok hosszú sorát tettük közzé. (Könyvek: *Magyar folytonosság a Kárpát-medencében*. Frig Kiadó, 2005. *Az újkőkori forradalom népe*. Frig, 2007. *Európa mi vagyunk I-II*. Frig Kiadó, 2007-8. *Kárpát-medence, vagy Szkítia?* Frig Kiadó, 2009. *Kárpát-medencei magyar ősiség*. Hun-Idea Kiadó, 2011. http://www.mvsz.hu/mtf/mtf_12.html. „Kettős kereszt.” *Acta Historica Hungarica Turiciensia XXIX. évf. 1. sz, Pannon Folyóirat 2013/A*. http://epa.oszk.hu/01400/01445/00008/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2013_1.pdf 27-114.)

zést tudunk adni az Y-kromoszóma helyre nem álló szakaszán talált mutációs sorrendre, ami megfelel a régészeti műveltségek, azaz az emberi elterjedés tudományosan feltárt adatainak. Eszerint a legrégebbi, az M168 jelű mutáció embere került át Afrikából fél-másfél millió éve a Közel-Keletre, de lehet, hogy Afrikába korábban Európából érkezett. A következő mutáció, az M130 embere letért Dél-Kelet-Ázsia felé, és a Kaukázust már egy következő, az M89 jelű mutáció embere érte el. Innen a következő, az M9 mutáció emberének egy része Kelet-Ázsia északi területei felé terjedt, a maradékból pedig az M45 mutáció embere lett. Ennek egyik mutációs ága az egész Európában elterjedt, már a würm jégkorszak első nagy lehülését is túlélő M173 jelzőjű ember, és az ebből még a Kaukázusban elkülönült csoport lett a későbbi M17 mutációs jelzőjű ember, aki csak ötvenezer éve hagyhatta el észak felé a Kaukázust. Ez aztán a gravetti műveltséget átvéve terjedt el Kelet- és Közép-Európában, nálunk máig 60%-os arányt mutatva, és hasonló nagy arányban a lengyel és ukrán, valamint elég nagy arányban a makedón, horvát és szlovák népességben, tehát a földrajzi szomszédainknál. Ez az ember Közép-Ázsia felé is terjedt, Észak-Indiáig. Az M45-ből lett másik mutáció, az M3 embere Észak-Amerikába került. Az M89 késői, csak huszonkétezer éves két mutációja kaukázusi pásztorokat jelent, akik közül az M172 jelzőjűnek egy része máig helyben maradt, míg a másik része Dél-Európába jött a natufi műveltségű – M35 mutációs jelzőjű – földművesekkel együtt. A másik huszonkétezer éves mutáció, az M170 az M17 távozta után elfoglalta a Kaukázus északi völgyeit, majd a gravetti távozása után a szteppére ment pásztorokodni, és lett belőle a jamna, aztán a kurgán műveltség embere, és hódítóként Észak-Európában terjedt kis arányban. Végül csak négyezer éves a TAT mutáció közvetlenül az M9-ből, Észak-Ázsiában és Észak-Európában a Bajkál-tótól a lappokig terjedve. Ez minden finnugornak nevezett népben megvan, kivéve a magyarokat. Egy tavaly megjelent Nature-tanulmány, amely a 2000 óta világviszonylatban folytatott genetikai vizsgálatok eredményit foglalja össze, új megállapításai se teszi szükségessé, hogy elméletünkön módosítsunk.

Abban az első előadásomban ezeknek megfelelően kitértem a modern ember félmillió éves európai őstörténetére, és ezen egyetemes őstörténetet csaknem egészen kitöltőként mutattam be a Kárpát-medence és környezete akkori emberi helyzetét, emberi civilizációt teremtő erejét. Ennek folytonosságát pedig a magyarság megjelenéséig követni tudtam. Kellott hozzá éghajlati, régészeti, és embertani fejleményeken túl a műveltségi elemek bemutatása is, de ez utóbbi a maga mérhetetlen gazdagsága miatt nem lehetett, nem lehet teljes. Kitértem még a hozzánk viszonylag közeli időkben, a környezetünkben is megvalósult kettős műveltség társadalmi gyakorlata sajátos kihatásaira, hogy mennyire fontos a magyar jelleg, a magyar műveltség természetének feltárása, a mellérendelő együttműködésé, aminek az állami életre is hatása volt. Ez azt jelenti, hogy az embereket a legősibb emberi szemléleti mód egymás mellé rendeli, nincs társadalmi rétegzettség, nincs kettős társadalom, egyenrangú sírokat találunk a temetőinkben, nincs emberölő fegyver a sírokból, a szobrok és jelképek arctalanok,

nincs embert formáló kerámia, nincs eredetmonda se, nincs megszemélyesített istenhit, van viszont lélekhit, ahol lélek és ember viszonya mellérendelő. A hidegövi ember túlélését ez a mellérendelő szemlélete biztosítja, jellemzője a kényszerű együttműködés, mert nincs élelmiszer többlet. És hogy majd katasztrofális éghajlati viszonyok hatására szepteppei pásztorok rossz választ adtak arra a kihívásra, hogy a lecsökkent csapadék miatt tönkre menő legelők csak lecsökkent állatállományt tartottak el. Az addig a vadállatok ellen használt eszközökkel egymásra támadva, azokat fegyverként kezdték használni, területvédelemre rendezkedtek be, a győztes főnökök urak lettek, magasrendű temetést rendeztek maguknak midőn felhányt halmokba, kurgánokba temetkeztek, oda szolgákat, feleségeket is emberáldozattal maguk mellé temettetve. És a Fekete-tengerré áradás után az onnan menekültektől megszerzett ismereteket ideologikus fegyverré téve, most már a magas műveltség felsőségéből kezdték meg az addigra élelmiszertöbblet előállítására képes mellérendelő földművelő közösségek felégetését, kirablását, meghódítását a lakosság nagy részének elpusztításával és a maradékot alárendelő társadalommá kényszerítve, nyelvét is átalakítva, annak gondolati erejét lecsökkentve.

Ezért is volt és van nagy jelentősége, hogy a Kárpát-medence népe képes volt kiküszöbölni a kurgán támadásokat és megőrizte mellérendelő műveltségét. Mivel viszont a műveltség olyan alapvető elemére, mint a nyelv (beszéd és írás), kevés idő és figyelem jutott az első előadásban, ezt pótlom most kissé.

Sokan és sok oldalról megközelítik meg ma már nyelvünket, és ennek gyök-szó gyökereit ebbe az ősmúltba vezetik vissza. Nyelvünkben élő sajátság a mellérendelő jelleg, ami alapvető jellemzője műveltségünk egészének is – az alárendelővé vált európai környezetben. A magyar nyelv kevésbé szereti az alárendelő szerkezetet, és ez a magyar szemlélet, s a nyelv mellérendelő mivolta közvetlen bizonyítéka nyelvünk ősiségének, és írott kőkori emlékek azonosítják ősi írásunkat is. A mellérendelő szemléleti mód, ha nem egyforma jelenségeket kezel, minőségi különbségeiket nem tekinti feltétlenül értékbeli különbségnek, azaz a két jelenség lehet egyenértékű, ami jobban elősegíti megismerésüket. Ez a nyelv olyan jellegű, olyan fejlett, gazdag, hogy a szeptepén nem alakulhatott ki, annak ritkán lakott területén, körülményei között. Ugyanakkor korán megtanultuk megvédeni magunkat, azaz minket honvédő hadseregek védtek, bizonyíthatóan a szarmatának benevezett kor óta. Ezzel összefüggően további kincsünk államot alkotó képviselői rendszerünk és ennek elvei, amit a középkori magyar színvonal magasságába azóta se látunk emelkedni sehol.

Az emberi műveltség mérhetetlen gazdagsága különleges területek feltárását teszi céllá. Ilyen a nyelvi beszédre való visszakövetkeztetést, a gondolkodásmódot és eszmevilágot jelző írás maradványai összefüggésének megállapítása. Szokatlanul korai időben, meglepő teljességet mutató ábrázolásban, sőt a világ többi részének kettős műveltsége torzítása nélkül. Íráson azonban nemcsak a mai értelmű betűírást, szótagírást vagy szóírást és képírást értve, hanem a hímzéseink írottasait, fazekasaink indíték kincsét, a jeles faragásokat, szobrokat, je-

let alkotó tárgyakat, azaz az értékeny ábrázolást is. A korábbi időkben pedig az akkor használatos jelképhordozó tárgyak jeleit. Az ábrázoló képességünk kiterjed a gondolat leírásán túl annak képszerű, jelképes összefoglalására. Így az összetett jelek tulajdonképpen a valóság képi megragadásának egyszerű, nem érzékletes eszközét adják. A jelképek elvont alakzata jelöl és díszít, azaz tapasztalatot rögzít pontosan és szemléletesen. A földi élet fontos viszonyait mutatja fel a csillagoktól a lélek tulajdonságáig.

A nyelv magyar titka egyértelműen nyelvünk egyetemes érvényű kiemelkedő teljesítménye. Hogy a magyar nyelvben olyan, még ép értésű alap- vagy gyökszó rendszer működik az ősidőkből fennmaradva (ez az időtartam akár félszázézer évnél is több év lehet), ami más újabb nyelvekben töredékesen maradt fenn vagy egyáltalán nem működik. Ezért a magyar nyelvnek a teremtő képessége, szóképzési lehetősége szinte határtalan, amit a hosszú élete során fel is használt, és ezért igen gazdag szókincsű a nyelvünk, ami a kifejezések árnyalt és pontos használatát teszi lehetővé, s ez akár a művészetben, irodalomban, akár a kézművészetben, iparban és tudományban, az eredményességben és a magas színvonalban mutatkozik meg. E tulajdonságai sok más nyelvre hatással voltak, ami több nyelv esetében a gyökök meglétében vagy átvételében mutatkozik meg, így alig van európai nyelv, amely ne mutatna rokonságot a magyar nyelvvel, illetve az indoeurópainak nevezett nyelvek egymásra hasonlítása ezeknek az alapszavaknak az azonossága miatt, amit egyébként a földművelés népességszaporító hatásával a régészeti műveltségeink terjedésének Kárpát-medencéből való kiindulása alapozott meg. Ezért a magyart nem lehet tovább kis nép jelentéktelen nyelvnek tekinteni, mintegy elfeledésre, kihalásra ítélni. Különösen, mivel sok más európai nyelv meghatározó mértékben a magyarból származtatható, amint az írás is, és lett része az emberiség egyetemes kultúrájának. Szeretnénk bemutatni ezeket az összefüggéseket, sok oldalról megközelítve nyelvünket, és megfelelően értékelni ennek világot leíró, világalkotó fogalomgyök gyökereit. Kitérve a nyelvünkben élő sajátságra, mellérendelő jellegére, mint ami alapvető jellemzője műveltségünk egészének is, épp az alárendelővé vált európai és már világkörnyezetben.

A magyar nyelv gyökerei

Magyar nyelvünk nemcsak azért értékes számunkra, mert ez anyanyelvünk, hanem mert az emberi nyelv kialakulására vetít fényt azzal, hogy elvi szinten tudjuk megragadni képződését. S mint Faragó Károly megállapította, a nyelvek ősei nem tárgyak, fogalmak megnevezésével alakultak ki, hanem a kialakulás korában (kőkor, jégkor) jellemző viszonyhátter mentén, az akkori életvitelhez elengedhetetlen tudás *alapelveinek* megnevezésével, használatával.² Amit azért

² Faragó Károly: „A magyar nyelv kialakulásának alapelvei.” *Acta Historica Hungarica Turiciensia XXXI. évf. 1. sz. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2016/A.* http://epa.oszk.hu/01400/01445/00015/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2016_1_004-027.pdf.

nehéz manapság visszaidézni, mert a most érvényes megnevezések, töméntelen sok kifejezés felől közelítünk a nyelvhez s próbáljuk kialakulását megragadni. A mai szokványos tudományos módszerrel szemben, azaz a sokaság helyett az egyedi lényeg felől közelítve, ugyanazzal a személettel lehet a nyelv megfejtését elvi szinten megadni, mint amilyen elvvel a nyelvnek azon alkotórésze kialakult.

Ez pedig elvezet bennünket az őskövület gyökökhöz, amiknek a megértését a magyar nyelvet főhelyen jellemző alapelv segíti, hogy következetesen mindig a fontos felől halad a kevésbé fontos felé, a mondatszerkesztésben a hangsúlyos kerül a mondat első felébe és a kevésbé hangsúlyos hátrébb, míg legvégül a legkevesbé fontos szerepel. És ez igaz nemcsak a nyelvre általában, nemcsak a mondatokra, hanem a szavak kialakulására is. A fontosabb általános fogalmak megragadása felől haladt a kevésbé fontosak felé. Sőt, ugyanígy még a hangok esetében is a fontosabb hangok felől haladt a kevésbé fontosak felé. A fontos alapértelem, alapgondolat aztán megjelenik alap gyökként akár nagyon eltérő meghatározott esetekre alkalmazva is.

Ezen elindított 'logika' mentén lehet tehát a hangok nyelvünkbe történő beépülését tovább 'érzelmezni'. Ha az elvi vezérfonalat megértette az ember, és nem hagy teret a konkrét gondolkodás zavarosa felé lökő, a tucatnak való megfelelés csábításának, akkor már az alaplogika következetes alkalmazásával viszonylag egyszerűen bemutatatható nyelvünk alapszerkezete, mert az alapelv, alaplogika az eddig elmondottak mentén elég egyszerű:

Így a magyar nyelv mindig az *általános*, illetve *fontos* felől közelít a kézzelfogható meghatározotthoz, illetve kevésbé fontoshoz, aminek a mai magyar nép, a mai magyar gondolkodás sokszor – alaphibaként – az ellenkezőjét teszi. Ezen alapvető hiba miatt ilyen bénult lett népünk, – a kézzelfoghatóban, meghatározottban elmerülő, mindenben azonnal megvalósíthatót, eredményt kereső világ belüli szemlélet rabjaként. Pedig más az eredeti nézőpontja, mert elvont, általános, fontos, összefüggést, kapcsolódást kereső az alapszemlélete, így van az agya huzalozva. Szemben a ma krónikusan és kórosan jelentkező konkrét, tucát, nem fontosságot, illetve azt nem jól, nem a lényegében megtaláló módon kereső, összefüggést, kapcsolódást csak érdek, azonnal eredményt adó módon kereső szemlélettel szemben.

A magyar abc, mint a magyar műveltség jelképe

A másik igen fontos, itt már emlegetett műveltségi teljesítményünk a magyar ábécé, amit rovásnak neveznek, azaz a magyar írásról van szó, de székely rovásírásnak is mondják.

Ezzel kapcsolatban a közelmúltban történt egy támadás, éppen a mai Szlovákiában, a magyar Felvidéken, amire illik válaszolni. Mert Jozef Janták írása³ vagy kezdeményezése leplezendő hamisságokat tartalmaz. Ő ugyanis megtalálni

³ „Prvé písmo bolo slovenské.” *Hlavné správy - Konzervatívny denník*, Bratislava 3. januára 2016. <http://www.hlavnespravysk/prve-pismo-bolo-slovanske/726957>.

vélte és közreadta a „szlovák rovásírás” nyomait, igaz még a látszatra sem adva, és „ős-szláv rúnáknak” beállítva a germán rúnairás idősebb Futhark jelsorát.⁴ Sőt nagyzolási vágyában az „összsláv írásműveltség” ősiségét a boszniai Viszokói-piramisból, illetve a Vincsa műveltségtől szeretné indítani.⁵ Csonka Ákos, aki felhívta a figyelmet erre a tanulságos jelenségre, ugyanakkor nagyon helyesen rámutat arra a magyar politikát és tudományt felelőssé tevő állapotra, hogy „Magyarországon a rovás-tan meglehetősen megosztja a történész/régész szakmát, az MTA rendületlenül elutasít bármiféle elfogadást, míg a másik oldal szentül bizonygatja az ú.n. eltitkolt történelmet (ebbe most ne menjünk bele). Mindazonáltal, ha a szlovák gépezet röhög egy jót a magyar huzavonán, és ’lestipistopizza’ a történetet, akkor aztán vicces esetek elébe nézhetünk.”⁶ Ami azért nem is annyira vicces, ha csak a trianoni „hivatkozásokra” gondolunk.

A Janták-cikkben érintett, az emberiség kultúrkincsének számító írási adatok és vonatkozások félreértelmezése nemcsak szlovák találmány, szenvednek tőle erőteljesen a valós, igaz magyar történetet kereső kutatók is. Ezért nem véletlen, hogy a szlovák újságíró nem találja a magyarokat a Vincsa és az utána következett Kárpát-medencei műveltségek háza táján, hiszen a Habsburg királyaink óta ránk erőltetett és máig a Magyar Tudományos Akadémián és az egyetemeken elfogadott magyar őstörténet szerint mi még akkor valahol az Urálon túl éltünk. Még akkor is, ha ott emberek valójában abban a korai időben nem igen laktak, de valahol mégis ott kellett lennünk szerintük, ha évezredekkel később onnan költöztünk be a mai hazánkba. Ellenkező irányú kivándorlás, elterjedés, mint ami valójában történt, nem jöhet számításba. Jelenleg épp azon dolgoznak magyar régészek, történészek, hogy oroszországi *múzeumi tárgyak* alapján bebizonyítsák, hogy csak ötven évvel 895 előtt indultunk el egyáltalán az Urálból ide.⁷

És a magyar tudatot megroppantotta az utóbbi félezer év történelme során végig érvényesülő kísérlet, hogy nemzeti műveltségi tudatunktól megfosztva, idegen hatalom érdekében kiagyalt múltat lássunk magunk mögött és ennek megfelelő jövőt magunk előtt. Ezért magyar nemzettudatunk alapozását csak a legelfogulatlanabb és legkorszerűbb tudományra bízhatjuk, amire más nemzetek is alapozhatnak egyébként, akik a történelem során együtt éltek velünk. A tudományos vizsgálat, a tudományos hatékonyság jelentős eszközökkel bővült, így ezeket használva igaz tényeket tárhattunk fel. Ezek legfőbb tanulsága, hogy a Kárpát-medence teljes múltjának mi vagyunk a gazdái; az itt született tudás alapozta meg Európa előnyeit; földműves elődeink tömege a harci támadásokat ki-

⁴ Elég „ős-szláv rúnait” összevetni a Wikipédiában szereplő eredetivel: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Rúnairás>.

⁵ Részletes ismertetése, bírálata: Cser–Darai: „Szlovák délibáb-vadász magyar nyulat ugrat ki a bokorból. Házat, házat, és adjuk írásunkat is?” [Acta Historica Hungarica Turiciensia 31/1](#).

⁶ Csonka Ákos: „Kapaszkodjunk meg, itt az ősi szlovák rovásírás.” *FELVIDÉK.ma*, az első szlovákiai hírportál), <http://www.felvidek.ma/nezopont/velemeney/58617-kapaszkodjunk-meg-itt-az-osi-szlovak-rovasiras>.

⁷ Vesd össze Türk Attila és Sudár Balázs sok-sok mostanában tett nyilatkozatával.

iktatta, a katonaságot békés célra rendelte; valamint, hogy nemzeti értékeink egyetemes emberiségi példaként szolgálhatnak.

Az európai népek műveltsége, nyelve átfedéssel kereszteződéssel, ismertebb szóval: nyelvkiegyenlítődéssel alakult ki. Ennek során nyomon követhető a nyugatra vándorló-menekülő vonalkerámia népe és az őt üldöző-követő kurgán népe ötvöződése. Ez azonban a bükki-kukutyini műveltségben nem látszik, ott a magyar alapnyelv megmaradt. A nyelvkiegyenlítődés oka pedig, ami a Kárpátoktól északra és nyugatra föllépett, hogy a hódítók lényegében megváltoztatták a társadalmi rendet. Ezért nem csak egyszerűen hódítókként léptek fel, akik aztán nyelviileg beolvadtak az alattuk lévőkbe, mint később az 1% elit, hanem itt a létszám arány is nagyobb volt. Fokozatosan haladtak nyugatra, s alakították át a társadalmat, és akik így a legtávolabbra ’menekültek’, ők őrizték meg legtöbbet az alapnyelvből, műveltségből: az írek. A kor megfelel az indoeurópai nyelvek kiszakadásának, de nem elágazó önálló csoportokkal, hanem rátelepülő, az őslakosokkal ötvöződő, nyelvkiegyenlítődő megoldással tehát.

Árpád katonanépének érkezésekor a Kárpát-medencének másfél millió letelepedett földművelő lakossága lehetett. A hosszú ideig zártan, sűrűn lakott területű társadalomnak jól kifejlett nyelvvvel kellett rendelkeznie, s ugyanezen a területen találunk magas szinten fejlett nyelvet. A logikus megoldás az, hogy a kettő összetartozik. Ez pedig a Kárpát-medencében ekkortól igazolhatóan jelen lévő magyar nyelv és magyar nyelvű népesség. A magyar nyelv hihetetlen mértékű fejlettségét az elérhető magyar nyelvű korai irodalom mutatja. A társadalom kettőssége annyiban látszik, hogy a löszös területeken, a dombvidéken a Kárpát-medence földműves lakossága élt, a katonanépek pedig az állattenyésztéshez előnyös folyóvölgyekben, sztyeppei jellegű területeken, és itt lehet találni a sztyeppei nagyállattenyésztőket jellemző jelképeket, mialatt az ország hatalmas más részein a növényi jelképek voltak uralkodók.

Térjünk most vissza a saját régi írásunkkal kapcsolatos tényekhez, okulásul mindenkinek, magyarnak és szlováknak egyaránt. Mert ha Janták számára minden szláv, sőt szlovák volt már a Vinča műveltség idején a Kárpát-medencében úgy, hogy ehhez az állításához mindössze a germán rúnák egy válfaját kellett kölcsön vennie, akkor mennyivel inkább állíthatjuk ugyanezt mi magyarok magunkról, – azaz hogy minden magyar volt itt akkor, – akiknek a legősibb írások jeleivel azonosított saját ábécéje képezi e korszaktól kezdve a sok-sok bizonyíték alapján az írástörténetben szereplő minden írás alapját az azóta eltelt évezredekben, évszázadokon át máig használt székely–magyar rovásírás alakjában, amint Varga Csaba ábráin látható.⁸ Ő egyrészt az ősi jelek és a Kárpát-medencei régi (rovás)írásos emlékek jeleinek nagyfokú azonosságát bizonyítja, másrészt azt, hogy e jelek és írás lett minden elterjedt írás alapja.

⁸ Varga Csaba: *JEL JEL JEL avagy az ABC 30.000 éves története*. Fríg Kiadó, 2001. pp. 98, 209. és 390. Egyrészt az ősi jelek és a Kárpát-medencei régi (rovás)írásos emlékek jeleinek nagyfokú azonosságát bizonyítja, másrészt azt, hogy e jelek és írás lett minden elterjedt írás alapja.